

Съюзът на лесовъдите в България
Ви пожелава весела Коледа
и щастлива Нова година!

Рица - вр. Мусала
снимка Йордан ДАМЯНОВ

Българска

ISSN 1312-7055

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

Брой 5 (94), год. XIX, декември 2023 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
София, 1303, ул. „Антим I“ № 17 тел.: 02 9818632

Изд. №
София, 2023 г.

ДО
ИНЖ.
ЧЛЕН НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ
НА СЛБ
ИНЖ.
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕГИОНАЛНИЯ СЪВЕТ
НА СЛБ
ИНЖ.
ДЕЛЕГАТ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА
СЛБ

ПОКАНА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН/ГОСПОЖО.....

На основание на чл. 18, ал. 1 и при условията на чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от Устава на СЛБ Управителният съвет на Съюза на лесовъдите в България свиква Общо събрание на сдружението на 07.03.2024 г. (четвъртък) от 10.30 ч. в зала „Акад. Мако Даков“ на централната сграда на Лесотехническия университет, София, бул. „Климент Охридски“ № 10.

Общото събрание да се проведе при следния ДНЕВЕН РЕД:

1. Приемане на отчета за дейността на СЛБ за 2023 г.
2. Приемане на годишен финансов отчет за изпълнение на бюджета за 2023 г.
3. Вземане на решение за освобождаване на членове на УС и попълване на състава на УС.
4. Приемане на проект за бюджет за 2024 г.
5. Разни.

Управителният съвет в съответствие с изискванията на чл. 17, ал.2 и чл. 20, ал. 2 от Устава на СЛБ определи норма на представителство в състава на ОС: всички членове на УС да са делегати, плюс още 1 делегат на организации с до 150 членове и още 2 делегати при организации с над 150 членове. Поканата до избраните за делегати на Общото събрание да бъде изпратена по електронната поща чрез председателите на Регионалните съвети на СЛБ и да бъде публикувана на страниците на „Държавен вестник“ и вестник „Българска гора“.

Заседанието да се проведе присъствено. РС на СЛБ във Велико Търново, Бургас, Сливен и Пловдив да организират отчетно-изборни събрания във всички дружества. Да се изберат делегати на ОС и предложения за членове на УС на СЛБ, които с кратко CV да бъдат изпратени в офиса на СЛБ в София не по-късно от 05.02.2024 година.

Участието в заседанието на ОС на СЛБ на избраните делегати е задължително. За информация относно материалите за заседанието, както и за потвърждение за участието не по-късно от 05.03.2024 г. да се поддържа връзка с офиса на СЛБ, на тел. 02 9818632 със секретаря на СЛБ - инж. Любен Желев - 0885841628 или инж. Богдан Богданов - 0888759821, ел. поща bggora@abv.bg.

Председател на СЛБ
Проф. д-р Иван Палигоров

Инж. Любен Желев
е новият секретар
на СЛБ

Роден е през 1952 г. в с. Мустрак, Хасковска област. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1978 година.

Същата година започва работа в „Агрореспект“ - София, където до 1991 г. последователно е проектант, ръководител проектантска група и контролен специалист.

През 1995 - 1997 г. е главен технолог по дърводобива в ГС - Ихтиман.

През 1999 г. постъпва в централното горско ведомство в отдел „Лесоустройство“, в който работи до края на трудовата си кариера през 2017 година.

Към настоящия момент е на частна лесовъдска практика.

Заседанието на Управителния съвет на 23 ноември, проведено на Юндола, започна с едноминутно мълчание и ставане на крака в памет на починалия колега - инж. Иван Георгиев - председател на РС на СЛБ -Берковица, в периода 1991 - 2007 г., когато е и член на Управителния съвет и зам.-председател на СЛБ.

След задълбочено обсъждане бяха приети отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България за 2023 г., (виж на стр. 2), предварителен отчет за изпълнение на бюджета за 2023 г., както и предложение за бюджет за 2024 година.

Отново бе потвърдено становището на СЛБ за отделяне на ИАГ заедно с държавните предприятия и техните подразделения в самостоятелно ведомство към Министерския съвет, което е прието и представено в декларация на УС на СЛБ от 2015 година. С него са запознати всички политически партии и те са го приели, като свидетелство за това е включването му в програмните документи за настоящия управленски мандат.

Беше отчетено, че декларацията на СЛБ срещу предложението за промени в Закона за водите постигна успех. Необходимо е повече колеги да участват с представяне на свои становища, които да се изпращат в съответните комисии на Народното събрание в периода на обществено обсъждане, където се броят постъпилите становища за подкрепа или против направените предложения.

Предстоящо е участието на представители на СЛБ в подготовката на промени в Закона за горите, свързани с отделянето на ИАГ от МЗХ, в очакваната работна група. Предстои да се изготвят предложения за реформа в държавните горски предприятия по Закона за публичните предприятия. Условието, което постави УС, е в духа на досегашните традиции предложените промени да бъдат обсъждани в колегията в условия на прозрачност и равнопоставеност. Този стил позволи да участваме в приетите и публикувани промени в Наредба № 8. Не бяха приети от Народното събрание промените в ЗОП, които се отнасяха за дейността в горите. Предстои участието на наши представители в работата за обсъждане на промените в Националния FSC стандарт, както и на националния стандарт за PFSC на България.

Бе подчертано, че СЛБ в момента има силни позиции, което позволява да има възможност аргументирано да представя и защитава своите виждания за формирането и осъществяването на горската политика. Това трябва да се използва, за да се поставят и решават най-важните въпроси на сектора и колегията в интерес на опазването и умножаването на горското богатство на България.

Наши представители участваха в Националния съвет по горите към министъра на земеделието и храните, в научно-практически конференции, семинари и дискусии за ползването на дървесина от държавните гори, за отмяна на административния акт за ограничаване на ползването в зрелите гори, за запазване на единството с браншовите организации на дърводобивните, дървообработвателните и мебелните предприятия за опазване на устойчиво стопанисване на горите. Ръководството на СЛБ организира срещи с браншови организации, председателят на СЛБ бе приет от министъра на земеделието и храните, провежда редовни срещи с ръководството на ИАГ, с представители на РДГ и държавните предприятия. Тези методи за видимост на дейността на СЛБ укрепват авторитета ни пред заинтересованите страни, намаляват напре-

жението в сектора, позволяват да се очертаят интересите на заинтересованите страни и да се преодоляват проблемите в отношенията, възникващи по повод опазването, стопанисването и ползването на горите със съгласието на всички заинтересовани.

Важно място в дейността ни заемат връзките с обществеността за повишаване на видимостта на професията ни и нейните постижения. Поражения върху имиджа на професията нанесоха някои констатации, че при наводненията по брега на Черно море имаме вина с неправилното стопанисване на горите. Атаките са от неспециалисти, но обществото чува, че в дейността на лесовъдите има пропуски. Променихме подхода и срещите с НПО се осъществяват директно, а не чрез медиите. Ако успеем да направим това и на местно ниво, ще остане по-лесната задача тези контакти да се поддържат постоянно. Бе поставен въпросът за назначаване на PR експерти към РДГ и ДГС/ДЛС, както и да се поддържа постоянна връзка с тел. 112.

Бяха изказани адмирации за работата с ветераните-лесовъди от София, Благоевград и Пазарджик, с подрастващите и децата. Поддържаме на добро ниво позицията в международното сътрудничество и авторитета на СЛБ, като през 2023 г. Годишната среща на СЕЛ бе проведена в Швеция. Предвижда се на срещата на ръководството през 2024 г. в Люксембург да се възложи редовният конгрес на СЕЛ през 2025 г. да бъде проведен в България.

Бяха обсъдени резултатите от съвещанието, предизвикано от РС на СЛБ и инж. Радослав Радев по стопанисването на ползащитните пояси.

Особено внимание бе обърнато на организационното състояние на СЛБ, особено от Регионалните съвети в Бургас, Велико Търново, Пазарджик, София и Пловдив. Получени са множество сигнали от колеги от дружествата по места. Нашата позиция е да се спазват изискванията на професионализма, на лесовъдската етика и морала. Особено сме чувствителни към кадровите промени, продиктувани от зависимости. Тежат ни и сигналите за межличностни конфликти от дружествата в някои РДГ и подразделенията на ДГП в района, което създава ненормална обстановка за работа.

Бе приет текстът на доклада за финансовото състояние на СЛБ през периода 2019 - 2022 г., както и мерки за изпълнение на препоръките от доклада. УС прие Правила за водене на счетоводната отчетност, Приложима счетоводна политика, Индивидуален сметкоплан и Списък на използвани първични и вторични счетоводни документи, с кратки правила за тяхното използване. Да се възложи воденето на счетоводната отчетност на дипломиран счетоводител за дължността „главен счетоводител“ на Сдружението, който да изготвя ежегоден счетоводен баланс и Годишен финансов отчет. Да се води текущо счетоводство на подходяща компютърна счетоводна програма, с която да се осчетоводят приходите и разходите за 2023 г., която да е основа за водене на счетоводната отчетност за следващите години. Членският внос да се събира до края на февруари на текущата година в дружествата по списък на членовете, платили своя членски внос, удостоверено с подписа на председателя на съответното дружество (по образец). Половината от събрания в дружествата членски внос заедно с копие от списъка на членовете да се предава в РС на СЛБ или да се превежда от председателите на дружества по банковата сметка на СЛБ, като копие от списъка на членовете и от банковия превод да се предават в РС на СЛБ. За събрания и преведен по банкова сметка на СЛБ или предаден от РС в офиса на СЛБ в София членски внос се издават фактури на РС на СЛБ. Оригиналите на документите - бланката от банковия превод или приходният ордер, заедно със списъка на членовете, платили своя членски внос, удостоверено с подписа на председателя на съответното дружество, да се съхраняват в съответното дружество, а фактурата оригинал и копията от другите документи - в РС на СЛБ.

Бе избран секретар на СЛБ - инж. Любен Желев, както и счетоводител на СЛБ - Нели Николова.

Управителният съвет на Съюза на лесовъдите в България

Грижа и отдаденост за Природния парк „Витоша“

Домакини, гости и учениците от 191 ОУ „Отец Паисий“ в с. Железница отбелязаха заедно годишнината на Природния парк

На 27 октомври ДПП „Витоша“ отбеляза 89-ата година от своето създаване на Детския екостанционар „Бели брези“. Официални гости на събитието от Изпълнителната агенция по горите, чието поделение е ПП „Витоша“, бяха инж. Стоян Тошев - изпълнителен директор, инж. Димитър Баталов - главен секретар, инж. Тони Кръстев - директор на Дирекция „Горско стопанство“ и инж. Росен Райчев - директор на Дирекция „Контрол по опазване на горските територии“, както и инж. Валентин Чамбов - директор на ЮЗДП - Благоевград, Николина Чолакова - председател на УС на ЮЦДП - Смолян, инж. Николай Николов - директор на РДГ - София, инж. Цветан Динев - директор на ДГС - София, инж. Мирослав Джупаров - директор на ДЛС „Витошко - Студена“, инж. Венцислав Георгиев - директор на ЛЗС - София, Ирена Петкова - директор на РИОСВ - София, представители на ГСС - София.

В приветственото си слово д-р инж. Анна Петракиева - директор

на ДПП „Витоша“, изрази благодарността към всички приятели, съмишленици, партньори в общото дело за поддържане на територията на Парка и планината и туристическата инфраструктура в тях в добро състояние. Отбелязан бе и друг голям повод за празник - новозграденният покрив на сградата на екостанционара, построен с финансовата подкрепа и помощта на ръководството на МЗХ в лицето на инж. Мирослав Маринов, ИАГ и инж. Стоян Тошев, ЮЗДП - Благоевград и директора му инж. Валентин Чамбов, ЮЦДП - Смолян с директор инж. Здравко Бакалов, както и инж. Александър Кроснев, директор на ДГС - Самоков. Принос в осъществяването на проекта има и Столична община чрез Фондация „София - европейска столица на спорта“.

Дирекцията на ПП „Витоша“ получи Поздравителен адрес от проф. д-р Иван Палигоров - председател на Съюза на лесовете в България, в който бе подчертано: „Заслужават адмирации постоянството и упоритостта, с което работите по пробле-

мите на управлението на Парка. Заслужава адмирации стремежът Ви да работите с всички заинтересовани страни, с децата, учениците, посетители, като показвате богатството и красотата на планината. Това е много добра практика, която трябва да се наложи като ключов инструмент на горската политика у нас“.

Поздравителни адреси бяха получени от инж. Мирослав Маринов, инж. Валентин Чамбов, инж. Николай Николов, инж. Цветан Динев, бившия кмет на столицата Йорданка Фандъкова. Почит към рождения ден на Витоша отдадоха учениците от 191 ОУ „Отец Паисий“ с директор Савина Игнатова във витошкото село Железница, които представиха фолклорна програма. Дирекцията на Парка връчи благодарствени писма на ръководителите на горските институции и Фондация „София - европейска столица на спорта“, подпомогнали развитието на инфраструктурата на защитената територия.

Борислав БЕЛДЕВ
Снимка: Йордан ДАМЯНОВ

Институтът за гората - БАН, отбеляза своята 95-годишнина

По случай 95 години от основаването си Институтът за гората - БАН, 19 - 21 октомври проведе международна конференция под надслов „Гори без граници“. Форумът събра водещи учени, изследователи и международни експерти, които споделиха най-новите изследвания, програми и политики в областта на горското стопанство, екологията и екосистемните услуги. Събитието се осъществи с финансовата подкрепа на шестте държавни горски предприятия на Министерството на земеделието и храните, Фонд „Научни изследвания“ на Министерството на образованието и науката и Българската академия на науките.

Директорът на ИГ БАН, чл.-кор. д.н. Георги Георгиев откри конференцията в присъствието на официалните гости, сред които директорите на държавните предприятия, представители на ИАГ и нейните поделения, ЛТУ.

С поздравления към домакини-

Участниците и гостите на международния форум

те се обърна инж. Стоян Тошев - изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите, чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев - ректор на Лесотехническия университет, проф. Диана Петкова - председател на Съюза на учените в България, и проф. д.н. Ирена Атанасова - директор на Института по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Никола Пушкаров“.

В конференцията участваха повече от 80 водещи учени от България, Германия, Австрия, Сърбия, Северна Македония, Гърция, Турция, Хърватия и Естония.

Миналото на Института за гората до наши дни бе представено в

доклад на акад. Александър Александров.

Юбиларят получи Поздравителни адреси от зам.-министъра на земеделието и храните инж. Мирослав Маринов, БАН, редица научни институти и горски институции и Съюза на учените в България.

Последният ден от конференцията протече в района на Копривщица, където бе обсъдено значението на горите при определяне на екосистемните ползи за обществото, с акцент върху историческите и културни аспекти на града.

Жея СТОИЛОВА
Снимка: Йордан ДАМЯНОВ

Годишнини

Инж. Константин ТРИФОНОВ на 85 години

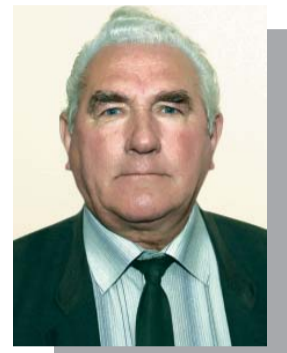

Роден е на 21.11.1938 г. в с. Плоски, Благоевградска област. Дипломира се през 1963 г. във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

До 1971 г. е началник на ГТУ и зам.-директор в ГС - Враца. След това работи в РДГ - София. От 1981 до пенсионирането си през 1997 г. е на работа в отдел „Дърводобив“ в централното горско ведомство.

Инж. Трифонов е уважаван лесовъд и специалист в областта на ползването от горите и с определен принос за развитие на нашата дърводобивна дейност.

Георги ШУТЕВ на 80 години

Роден е на 26.11.1943 г. в с. Господинци, Благоевградска област. Средно специално образование получава в Техникум по горско стопанство във Велинград.

Работи в областта на горското и ловното стопанство. Директор е на Ловно стопанство „Пирин“ от 1985 до закриването му през 1991 година. До 1994 г. е ръководител на ДДС „Предела“ - Разлог, където впоследствие е гл. специалист по лова и на тази длъжност през 2009 г. се пенсионира.

Има голям принос за залесяване на 8850 дка нови гори. Като ръководител полага много усилия за изграждането на съвременно ловно стопанство.

Проф. д-р Христо ЦАКОВ на 75 години

Роден е на 01.11.1948 г. във Велинград. През 1972 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Професионалният му път започва като лесничей в ГС - Селище. От 1974 г. е на работа в ИГ - БАН, където защитава докторска дисертация през 1983 г. и дисертация за доктор на науките през 2001 година. От 1991 г. е доцент, а от 2002 г. - професор. Бил е зам.-директор и директор на ИГ - БАН.

Проф. Цаков е високоерудирани и компетентен учен. Неговите научни и научно-приложни приноси са в направление „Горско стопанство“.

Има над 200 публикации по фундаментални и научно-приложни изследвания в лесобиологията и горскостопанската практика. Резултатите от многогодишните му изследвания са утвърдени в 21 внедрявания, свързани с продуктивността на горите. Активен член е на УС на СЛБ.

Доц. д-р Надежда СТОЯНОВА на 75 години

Родена е на 20.10.1948 г. в София. През 1974 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Постъпва в Института за гората - БАН, където защитава дисертация за научната степен „доктор“. От 1995 г. е доцент. Пенсионира се през 2015 година.

Д-р инж. Стоянова е изявен учен с дългогодишна научна дейност основно в областта на горската екология и био-

логия. Автор е на повече от 90 научни публикации. Извършва активна популяризаторска дейност за запознаване на обществеността с екологичното значение на горите.

Инж. Тодор НЕДКОВ на 70 години

Роден е на 06.11.1953 г. в Етрополе. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1978 година.

Започва работа като лесничей в ГС - Етрополе. До 1986 г. работи в ГС - Асеновград, като началник на ГТУ и зам.-директор, и в ГСК - Пловдив. От 1988 г. е зам.-директор, а от 1992 до 2000 г. директор на ГС - Пловдив. Три години е директор на ГС - Първомай, и шест - на РДГ - Пловдив. Бил е зам.-директор на ЮЦДП - Смолян. Пенсионира се през 2018 г. като директор на ГС - Пловдив.

Инж. Недков е утвърден специалист и ръководител в областта на горското стопанство, който работи активно за развитието и умножаването на горското богатство в Пловдивска област.

Инж. Ярослав ЯРОСЛАВОВ на 70 години

Роден е на 07.10.1953 г. в с. Сърнево, Старозагорска област. През 1979 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Целят му трудов стаж преминава в ГС - Стара Загора, където последователно е началник на ловен участък и началник на ГСУ, а от 1988 г. - зам.-директор, като на тази длъжност се пенсионира.

Инж. Ярослав е изявен лесовъд и активен член на СЛБ, носител на зва-

нието „Лесовъд на годината“ за 2014 година. Под негово ръководство са създадени хиляди декари нови гори и са постигнати високи резултати в стопанисването на горите.

Бележити дейци на горскостопанската наука

Акад. Петко Д. Петков - принос към подобряване на устройството и организацията на горското стопанство

Тази година отбелязваме 125-годишнината от рождението на акад. проф. Петко Димитров Петков (1898 - 1975). Роден на 21.06.1898 г. в Калофер, завършва лесовъдство в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет през 1929 г., където след това е асистент (1931 - 1932). Повече от 10 г. работи във ведомството на горите, като служи последователно в Смолян, Старо Оряхово, София, Самоков, Габрово и отново в София, като през това време публикува статии в няколко горски издания.

През 1945 г. е хоноруван преподавател във ВЛТИ (сега ЛТУ). От 1947 г. е ръководител на катедра „Лесоустройство и горска таксация“ във ВЛТИ, а от 1948 до 1951 г. - декан на Лесотехническия факултет на Селскостопанската академия.

Проф. Петков е избран за член-кореспондент през 1962 г. и за академик - през 1967 г. в Академията на селскостопанските науки (Алманах на Института за гората, 1978).

Професионалният път на проф. Петков преминава през преподавателска работа по лесоустройство във ВЛТИ, като през 1955 г. издава учебника „Лесоустройство“, който през 1962 г. има второ издание. В средата

на миналия век написва в съавторство раздел за лесоустройство и в учебника за горските техникуми, специалност „Горско стопанство“. В книгата „Наръчник по основни въпроси на горското стопанство“ (1953) той е автор на раздела „Лесоустройство“. Написва частта за лесоустройство и в други две книги - „Горите и горското стопанство в България“ (1963) и „Горите и горската промишленост в България“ (1968). Във ВЛТИ развива и активна научноизследователска и публикационна дейност.

От 1964 г. до края на живота си през 1975 г. работи в Института за гората - БАН. Неговата научна дейност е в секция „Устройство и прогнозиране на възпроизвод-

ството на горските ресурси“.

Проф. Петков изучава техническата зрялост на нашите белоборовите гори и дава препоръки за определяне на турнуса на сечта в тях. Друго негово изследване е върху техническата зрялост на смърчовите насаждения и определяне на турнуса на сечта. През 1962 г. публикува статия за турнуса на сечта на Учебно-опитното горско стопанство „Г. С. Аврамов“. През следващата година е автор на книга с обзор върху определяне на турнуса на сечта във високоствълените гори.

Организацията на територията на отделното горско стопанство като основа за правилната организация на производството в него е друго направление, по което проф. Петков прави проучвания. Той дава насоки на лесоустройството у нас съобразно с категоризирането на горите по значението им за народното стопанство.

Проф. Петко Петков и проф. Симеон Недялков изучават корелационната зависимост между текущия масов прираст и възрастта, бонитета и запаса на иглолистните дървостои. В книгата „Някои проблеми на иглолистните гори в България“ (1962), проф. Петков е автор на раздела за увеличаване на производството в игло-

листните гори чрез правилната организация на стопанството в тях.

Към втората половина на миналия век в нашите гори се извършват много проучвания по типология на горите и е издадена книгата „Горска типология и приложение то й в лесоустройството у нас“ (П. Петков, М. Маринов, С. Недялков, 1960). Има публикация за направените изследвания за типовете гора и организацията на горското стопанство в ГТУ - Говедарци, ГС - Самоков (П. Петков, Н. Пенев, М. Маринов, С. Недялков и др., 1966).

В книгата „По проблеми на горското стопанство в дъбовите гори на НРБ“ (1964), проф. Петков и проф. Недялков написват частта за организацията и воденето на горското стопанство в дъбовите гори. Друг техен труд е за организацията на горскостопанското производство при реконструкция на нископроизводителни гори, който е включен в книгата „По проблемите на реконструкцията на нископроизводителните гори в НРБ“ (1965). Те правят проучвания за определяне на състоянието на горите в Странджа и за подобряването им чрез правилна организация на стопанството в тях. Двамата професори работят и за

установяване на периода за реконструкция на слабопроизводителните букови гори.

Проф. Петков проучва размера на ползването на дървесина от горите в България за периода 1962 - 1971 г. и представя свое становище относно принципа за постоянството и равномерността в ползването, както и за превишено ползване от горите у нас.

През целия период на своята трудовата дейност проф. Петков публикува в редица сборници и научни списания. В сп. „Горско стопанство“ пише за устройство на горите по участъковия метод, за проверка на турнуса на сечта при лесоустроителните ревизии, за ролята на дърветата от различните класове на растеж при формиране на продуктивните горски насаждения и други. Неговите публикации са насочени към проблеми на лесоустройството и горското стопанство и отразяват вижданията му по различни въпроси от практиката.

Носител е на ордена „Червено знаме на труда“ и „Народна република България“ II степен. Акад. проф. Петко Петков има голям принос за подобряване на устройството на горите, за развитие на науката за гората и горското стопанство.

Доц. д-р Надежда СТОЯНОВА

Бележити лесовъди

Инж. Харалан Тодоров - професионализъм и висока гражданска доблест

Родът на Харалан Александров Тодоров е от с. Кованлък (от 1934 г. Пчелище) Великотърновско, който през XIX в. се преселва в с. Салманово заради плодородните земи край река Камчия. Тук той е роден на 22.12.1907 г. в семейство с пословично трудолюбие и патриархален дух. Немалко от неговите предци са притежавали обществен авторитет и са били избирани за кметове. От неговия род е и известният композитор Панчо Хараланов Владигеров.

Основното си образование завършва в родното си село, а средното - в Шуменската гимназия, известна със силен учителски състав. Там отличният ученик Харалан Тодоров за проявени леви убеждения през 1925 г. е преследван по Закона за защита на държавата. След дипломирането си през 1926 г. постъпва в Инспекцията по труда и обществените осигуровки в Шумен, където работи през 1927 - 1929 година.

Обичта към знанието и гората отвежда Харалан в чешкия град Бърно, където във Visoka Skola Zemedelska през 1929 - 1931 г. изучава лесовъдство. След завръщането си в България се записва в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет, в който преподават известните български учени - професорите Георги Наджакон, Васил Стоянов (по горска индустрия), Тодор Димитров (по частно лесовъдство и по укрепяване на пороища), Темелко

Иванчев (по горска таксация и лесоустройство), доц. Борис Стефанов (по дендрология), доц. Методи Русков (по лесовъдство) и други.

През 1935 г. е стажант-лесовъд в Юндола, а след това - до 1937 г., в Ревирните лесничейства Върбица и „Цонкова барака“. След дипломирането служебната кариера на Харалан Тодоров, както на повечето лесовъдите през този период, се характеризира с честата смяна на месторабота, което допринася за обогатяване на професионалния му опит. Последователно работи в различни горски райони на страната - Секция за укрепяване на пороищата и залесяване - Казанлък, Учебно лесничейство - Юндола, Ревирно лесничейство - Върбица, Фотинско реверно лесничейство в м. Куртлуджа, Пещерско, Административните лесничейства в гр. Омуртаг и Преслав, Общинско

реверно лесничейство - Стара Загора, Лесничейство - гр. Елена, Държавно лесничейство - Шумен, Ревирно лесничейство „Цонкова барака“, Смядово. Навсякъде той отстоява принципите на лесовъдството и професионалната чест на ръководените от него лесовъди и горски труженици.

След 1945 г. работи в Областното управление на горите в Шумен и Районната дирекция на горите в Шумен. През периода 1945 - 1947 г. е заместник областен директор на горите, а от 1948 г. до кончината си през 1967 г. - окръжен и районен директор на горите в Шумен.

В своята дейност като стопански ръководител инж. Тодоров проявява висок професионализъм и гражданска доблест. Верен на лесовъдската наука, той се обявява против провежданата правителствена политика през 50-те години на миналия век за изкореняване на горите и превръщането им в селскостопански фонд. С общи усилия на лесовъдската колегия процентът на изкоренените гори в Шуменско и Търговишко е най-малък от този за страната. Намалването на изкореняването на горските площи е постигнато с много усилия, дипломатичен такт и убедителни доводи пред партийните и държавните органи, вземащи решения, както и сред ръководителите на ТКЗС. Това не остава незабелязано от наблюдаващите този процес на национално ниво, но локалната разяснителна дейност и негласното

съгласие на ръководството на горското ведомство спасяват от унищожаване много равнинни гори в Североизточна България.

По негово време са създадени полезащитният и пътезащитен пояс Шумен - Силистра в Лудогорието, който е значим агролесовъдски проект. Обособен и с голяма дейност е районният горски разсадник „Салманово“, който впоследствие носи името на Харалан Тодоров.

Инж. Харалан Тодоров заедно с инж. Панайот Митев и инж. Евгени Раев и др. лесовъди от дирекцията ръководят стопанисването на горите и създаването на жизнени, висококорентабилни горски култури в окръга. Под негово ръководство и активно съдействие високоствълените планински гори в Горските стопанства на Върбица, Преслав, Смядово и гр. Омуртаг с ценни горскодървесни генетични ресурси са запазени като източник на качествени горски репродуктивни материали и обявени за семенни бази.

Със съдействието на ст. н. с. Марин Керемидчиев и ст. н. с. Петър Петров от Института за гората освен прилаганите предимно химични методи по това време са въведени и биологични методи за лесозащита от насекомни вредители и болести.

Ловният развъдник за елени и сърни „Паламара“ край с. Венец и с. Ясенково, създаден през 1932 г., се превръща в представително ловно стопанство.

Инж. Харалан Тодоров е от онези ръководители, които полагат изключителни грижи за професионалното израстване на лесовъдите в поверените им структури. Под неговите грижи израстват бъдещите ръководители на горското стопанство в Шуменския край - инженер-лесовъдите Жечко Кънчев, Иван Ненов, Петко Тодоров, Васил Василев, Димитър Димитров и много други. Добре подготвен теоретично, с отличен практически опит, инж. Тодоров е отличен и желан лектор на курсовете за подготовка на горски служители, провеждани в Ревирното лесничейство „Цонкова барака“ в началото на 50-те години на XX век. За дългогодишната си горскостопанска дейност е отличен с „Народен орден на труда“ - златен.

В продължение на много години инж. Харалан Тодоров поддържа професионални контакти с директорите на районните дирекции на горите инж. Коста Бояджиев (РДГ - Бургас), инж. Пламен Караджов (РДГ - Русе), инж. Йордан Минков (РДГ - Варна), инж. Веселин Трифонов (РДГ - Берковица), инж. Марин Николов (РДГ - Стара Загора). Той е част от тази стара генерация лесовъди, които имат съществен принос за напредъка на горското дело в България, който трябва да се помни.

Починал на 06.06.1967 година.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ

110 г. Държавно горско стопанство - Смолян

Дълголетна история с поглед в бъдещето

Едно от първите държавни учреждения, открити след Освобождението в Пашмаклийска (Смолянската) околия през 1913 г., е Административното лесничейство. Първият лесничей, назначен на 29 октомври същата година за административен ръководител е лесовъдът Коста Лулчев. Първият горски разсадник се открива край Смолян през 1915 г. от Никола Русinov. За първи път с фиданки залесяването се извършва край с. Петково през 1922 година.

В дългата си история Смолянското горско стопанство, претърпяло различни промени в наименованието си, записва интензивни залесявания и овладяване на ерозираните и карстовите терени, особено във водосбора на река Черна, където борбата се води дълги десетилетия. Няколко катастрофални приключения на реката, които нанасят големи щети, ускоряват приемането - през 1970 г., на Технически проект за борба с ерозията във водосбора на Черна. Те предвиждат да се залесят над 330 ха нови и гори и да се построят необходимите техникo-укрепителни съоръжения. Което става за 2 години, но цялостното овладяване на целия водосбор приключва чак през 1980 година. Със златни букви са записани имената на лесовъдите и горските работници, оставили на поколенията прекрасни гори, които красят Смолян и околностите му.

Прекрчвайки във второто десетилетие на XXI в., Държавното горско стопанство - Смолян, помни и тачи традициите на предшествениците и ги обогатява с нови постижения, отговорно и с поглед в бъдещето стопанисва горското богатство на Родопите.

Днес територията на ДГС - Смолян, попада в границите на Община Смолян. Общата площ на териториалното поделение е 28 368,3 ха, от която 27 220,9 ха е дървопроизводителна площ и 1147,4 ха - недървопроизводителна. Общата площ на държавните горски територии възлиза на 16 974 ха (59,8 %).

При сегашния състав на горите иглолистните видове заемат 81,7 % от залесената площ, като смърчът е 42,9 %, белият бор - 22,8 %, черният бор - 10,2 %, елата - 5,4 %. Делът на широколистните видове е 18,3 %, сред тях с най-голямо разпространение е букът - 13,9 %, следван от зимния дъб - 2,8 %.

Освен дърводобива са развити и някои недървесни ползвания от горите, като събиране на билки, горски плодове и диворастящи гъби.

Добри условия има и за развитието на ловното стопанство.

В обхвата на дейност на Стопанството по Закона за защитените територии са обявени 5 природни забележителности, 4 защитени местности и 2 поддържани резервата. Обособени са 3 защитени зони по Европейската екологична мрежа „Натура 2000“.

ЧЕСТВАНЕ НА 110 Г. НА ДГС - СМОЛЯН

На 31 октомври колективът на Държавното горско стопанство в Смолян - териториално поделение на Южноцентралното държавно предприятие - Смолян, отбеляза годишнина-

Началото на тържеството с родопски песни за гората

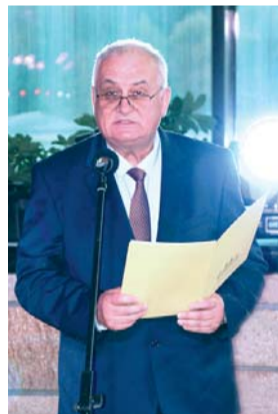
Колективът на ДГС - Смолян с директор инж. Петко Марински

Официалните гости на тържеството

Директорът на ДГС - Смолян, инж. Петко Марински

Георги Тошев - зам.-министър на земеделието и храните

Инж. Здравко Бакалов - директор на ЮЦДП - Смолян

Приветствие от името на СЛБ прочете инж. Сашка Иванова

та в тържествена обстановка в Родопския драматичен театър „Николай Хайтов“. Любовта на родопчанина към гората е запазена от вековете в песенното творчество и не случайно народната певица Севда Симеонова под звуците на гайдата на Атанас Тодоров откри тържеството с най-любимите песни.

Да споделят празника с горските труженици тук бяха официалните гости - зам.-министърът на земеделието и храните Георги Тошев, главният секретар на ИАГ инж. Димитър Баталов, областният управител на Смолян Захари Сираков, вр. и.д. кмет на Смолян инж. Мариана Цекова, директорът на ЮЦДП инж. Здравко Бакалов и председателят на УС Николина Чолакова, дирек-

Фотоизложбата „119 г. ДГС - Смолян“ бе посрещната с голям интерес

Инж. Димитър Баталов - главен секретар на ИАГ, връчи на инж. Марински „Плакет на ИАГ“

Носителите на приза „Лесовъд на годината“ - инж. Атанас Ташев, инж. Сашка Иванова и инж. Съби Димитров, в различни години работили в ДГС - Смолян

прочете Поздравителен адрес на министъра на земеделието и храните Кирил Възгев.

Приветствие от името на ИАГ и ръководителя ѝ Стоян Тошев поднесе главният секретар на Агенцията инж. Димитър Баталов. По случай 110-годишнината той връчи на инж. Марински високото отличие - „Плакет на Изпълнителна агенция по горите“.

Колективът на ДГС - Смолян, бе сърдечно поздравен от Захари Сираков, инж. Мариана Цекова и инж. Здравко Бакалов, който припомни на присъстващите, че през годините от Стопанството са излъчени трима носители на най-високото лесовъдско отличие „Лесовъд на годината“ - инж. Атанас Ташев, инж. Сашка Иванова и инж. Съби Димитров. Инж. Бакалов връчи на инж. Марински ключ за нов високоскоростен автомобил за нуждите на Стопанството.

От името на Съюза на лесовъдите в България и неговия председател проф. Иван Палигоров Поздравителен адрес прочете инж. Сашка Иванова - зам.-директор на РДГ - Смолян, и член на УС на СЛБ. В поздравлението се казва: „Вие имате щастието да свържете своя живот с една от най-благородните професии - на лесовъда. Нещо повече - вие имате привилегията да сте наследници на изтъкнати представители на лесовъдската колегия в региона, която вече е със 110-годишни традиции за високо качество в горското и ловното стопанство, достигнали до най-висока степен на квалификация и отдали много сили, енергия и професионализъм, а някои от тях и живота си, за опазването, стопанисването и ползването на горите в ДГС - Смолян, като една от най-красивите части на Родопите и България. Бъдете горди с постиженията на няколко поколения лесовъди, изградили и успели да поддържат устойчиво във времето заслужен авторитет сред професионалната ни колегия“.

Приветствие поднесе и председателят на УС на ЛРД „Сокол“ - Смолян, инж. Костадин Манджуков. Поздравителни адреси бяха получени от РД „Гранична полиция“ - Смолян, Държавен архив - Смолян, и ДГС - Смолян.

Със съдействието на Държавен архив - Смолян, бе уредена Фотодокументална изложба „110 г. Държавно горско стопанство в Смолян“, в която бяха представени снимки и документи за историята и развитието на горската служба в града. Тя развълнува много ветераните, работили дълги години в Стопанството. Още една седмица изложбата можеше да се види и от жителите на града.

Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки: Станислава КРУМОВА